

KN-X.1611.2.2017.1

Pan
Andrzej Żarnecki
Wielkopolski Wojewódzki
Lekarz Weterynarii
ul. Grunwaldzka 250
60-166 Poznań

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² oraz art. 175 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ przeprowadzona została w dniach od 13 do 31 marca 2017 r. przez Jolantę Oko-Brzezińską – Zastępcę Dyrektora Wydziału Kontroli, Prawnego i Nadzoru oraz Jolantę Szaniawską Kierownika Oddziału Kontroli Zewnętrznej z Wydziału Kontroli, Prawnego i Nadzoru Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu⁴ kontrola w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Poznaniu⁵, zwanym dalej „Inspektoratem”, w zakresie oceny prawidłowości wydatkowania środków z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w 2017 r.

Zgodnie z pkt 6 część B Załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach niosek gatunku kura (Gallus Gallus)” na lata 2014 – 2016⁶ finansowanie ww. programu odbywało się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwa celowa przeznaczona na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, oraz w części 85 – budżety wojewodów, działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 - zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

Od 1 stycznia do 31 marca 2017 r. Wielkopolski Wojewódzki Lekarz Weterynarii, zwany dalej „Wojewódzkim Lekarzem”, złożył do Wojewody Wielkopolskiego trzy wnioski o przyznanie środków z rezerwy celowej:

- w dziale 010, rozdział 01022 na kwotę 4.895.828 zł⁷,
- w dziale 010, rozdział 01022 na kwotę 5.776.101 zł⁸,

¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.

² Dz. U. z 2011 r. Nr 185 poz. 1092.

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.

⁴ Na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr 115/17 z 10 marca 2017 r.

⁵ ul. Grunwaldzka 250, 60-166 Poznań.

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1664 (wygaśnięcie z końcem dnia 31 grudnia 2016 r.).

⁷ Pismo nr FK.3111.2.2017 z 24 stycznia 2017 r.

⁸ Pismo nr FK.3111.31.2017 z 7 lutego 2017 r.

- w dziale 010 na kwotę łączną 90.974.791 zł, w tym: rozdział 01022 kwota 89.857.991 zł, rozdział 01033 kwota 14.500 zł oraz rozdział 01034 kwota 922.300 zł⁹.

Wojewoda Wielkopolski wystąpił o ww. kwoty do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który skierował wnioski do Ministra Rozwoju i Finansów. Minister Rozwoju i Finansów dokonał zwiększenia planu wydatków o wnioskowane środki, wydając decyzje w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2017 o numerach, odpowiednio: MF/FG1.4143.3.40.2017.MF.367 z 2 marca 2017 r., nr MF/FG1.4143.3.46.2017.MF.457 z 14 marca 2017 r. oraz nr MF/FG1.4143.3.64.2017.MF.510 z 20 marca 2017 r.

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Poznaniu wydatkował w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2017 r. z rezerwy celowej środki w wysokości 78.094.035,29 zł (wg zestawienia sporządzonego przez Główną Księgową Inspektoratu).

Wojewódzki Lekarz ustalił wysokość środków finansowych w celu wszczęcia procedury uruchomienia środków z rezerwy celowej przeznaczonych na wypłatę odszkodowań za kury nioski w związku ze stwierdzeniem choroby Salmonella Enteritidis oraz na wypłatę zwrotu poniesionych kosztów związanych z załadunkiem i transportem kur do uboju¹⁰ na podstawie wniosków złożonych przez Powiatowych Lekarzy Weterynarii. Wnioski te zostały przez Wojewódzkiego Lekarza przyjęte i zaakceptowane bez przeprowadzenia weryfikacji dokumentacji źródłowej (m.in. wydanych przez Powiatowych Lekarzy Weterynarii decyzji administracyjnych przyznających odszkodowania, faktur za transport i łapanie kur przeznaczonych do uboju). Dopiero podczas kontroli, na wniosek kontrolerów, pobrano ww. dokumenty od Powiatowych Lekarzy Weterynarii.

Działanie to wskazuje na brak wystarczającego nadzoru Wojewódzkiego Lekarza nad jednostkami podległymi w zakresie realizacji procedury uruchomienia środków z rezerwy celowej przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w 2017 r. Obowiązek sprawowania nadzoru nad Powiatowymi Lekarzami Weterynarii wynikał z następujących przepisów prawa:

- art. 175 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że Wojewódzki Lekarz, jako dysponent środków budżetowych drugiego stopnia, winien sprawować nadzór i kontrolę nad całością gospodarki finansowej podległych mu jednostek organizacyjnych,
- art. 14 ust 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej¹¹, zgodnie z którym Wojewódzki Lekarz był zobowiązany do wydawania instrukcji określających sposób postępowania powiatowych lekarzy weterynarii na obszarze województwa oraz kontrolowania sposobu wykonywania przez nich zadań Inspekcji, a także mógł wydawać powiatowym lekarzom weterynarii polecenia dotyczące podjęcia określonych czynności oraz żądać od nich informacji z zakresu ich działania,
- pkt 5.1 część B Załącznika do rozporządzenia w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach niosek gatunku kura (Gallus Gallus)” na lata 2014 – 2016, w którym wskazano, że nadzór nad realizacją ww. programu na poziomie województwa winien być sprawowany przez Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

Ponadto, Wojewódzki Lekarz nie skorzystał z możliwości zwrócenia się do wnioskodawców (Powiatowych Lekarzy Weterynarii) na każdym etapie uruchamiania rezerwy celowej o dodatkowe wyjaśnienia i ewentualne uzupełnienia informacji, chociaż posiadał takie uprawnienie na mocy pkt 13 Zarządzenia nr 41/2016 Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia procedur uruchamiania i rozliczania środków z rezerwy celowej.

⁹ Pismo nr FK.3111.38.2016 z 21 lutego 2017 r.

¹⁰ Dotyczy kwot: 4.895.828 zł oraz 5.776.101 zł (w dziale 010, rozdział 01022).

¹¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1077 ze zm.

Wyniki kontroli:

1. 31 stycznia 2017 r. Wojewódzki Lekarz wnioskował do Wojewody Wielkopolskiego o wszczęcie procedury uruchomienia środków z rezerwy celowej w wysokości 1.160.991 zł na wypłatę odszkodowań za kury noski poddane ubojowi na terenie Powiatu Grodzkiego, wskazując przy tym, że decyzje o wypłatę odszkodowań zostały już wystawione, podczas gdy decyzje o przyznaniu tych odszkodowań wydane zostały przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Grodzisku Wlkp. dopiero 9 lutego 2017 r.¹² na kwotę 705.705,36 zł oraz 13 lutego 2017 r.¹³ na kwotę 455.285,62 zł, tj. odpowiednio po 9 i 13 dniach od złożenia ww. wniosku do Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewódzki Lekarz w wyjaśnieniach podał¹⁴, że decyzja w sprawie odszkodowania wydana przez Powiatowego Lekarza Weterynarii jest ostateczna, zatem powinna być zapłacona niezwłocznie. W związku z tym, Powiatowy Lekarz Weterynarii powinien dysponować w planie finansowym środkami finansowymi na odszkodowania przed wystawieniem decyzji.

Przedstawione przez Wojewódzkiego Lekarza argumenty nie uzasadniają podania nierzetelnych informacji we wniosku o wszczęcie procedury uruchomienia środków z rezerwy celowej złożonym do Wojewody Wielkopolskiego.

2. We wniosku z 31 stycznia 2017 r. o wszczęcie procedury uruchomienia środków z rezerwy celowej Wojewódzki Lekarz wskazał, że 1 grudnia 2016 r. wystawiono decyzję o wypłatę odszkodowań, podczas gdy decyzja ta (nr ChZ.5111.31.2016) dotyczyła nałożenia obowiązków na podmiot w związku ze stwierdzeniem choroby zakaźnej.

Wojewódzki Lekarz w wyjaśnieniach podał¹⁵, że decyzję tę przywołano w piśmie pomyłkowo.

3. Ustalając wartość odszkodowań w związku z wystąpieniem choroby zakaźnej Salmonella Enteritidis na terenie Powiatu Rawickiego protokoły szacowania zostały sporządzone niezgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania¹⁶, tj.

- w protokole sporządzonym 15 listopada 2016 r. (dotyczy siedziby stada 30221304 – B14) brak adresów zamieszkania oraz zawodów rzeczoznawców,
- w protokole sporządzonym 28 grudnia 2016 r. (dotyczy siedziby stada 30221303 – B2) brak zawodów rzeczoznawców,
- w protokole sporządzonym 16 grudnia 2016 r. (dotyczy siedziby stada 30221321 – A1) brak adresów zamieszkania, zawodów oraz numerów dowodów osobistych rzeczoznawców, ponadto ww. protokół został sporządzony na niewłaściwym formularzu.

Wojewódzki Lekarz nie zajął w powyższej kwestii stanowiska, przedłożył natomiast wyjaśnienie złożone w sprawie przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Rawiczu¹⁷, który podał, że we wzorze protokołu szacowania jest za mało miejsca, aby wszystkie wymagane informacje zostały w nim zapisane, dlatego podpisane zostały załączniki zawierające pełne dane rzeczoznawców. Natomiast sporządzenie 16 grudnia 2016 r. protokołu szacowania na niewłaściwym wzorze spowodowane było stresem i przemęczeniem związanym

¹² Decyzja nr ChZ.5111.1.2017.

¹³ Decyzja nr ChZ.5111.2.2017.

¹⁴ Wyjaśnienia z 28 marca 2017 r.

¹⁵ Wyjaśnienia z 28 marca 2017 r.

¹⁶ Dz. U. z 2009 r. nr 142 poz. 1161.

¹⁷ Wyjaśnienia z 30 marca 2017 r.

ze zwalczaniem Salmonelli Enteritidis, która wystąpiła w 14 obiektach w miejscowości Żylice.

4. Pomiędzy kwotami szacowania kur wskazanymi przez rzeczoznawców oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii w Rawiczu wystąpiły znaczne dysproporcje. Dotyczy następujących protokołów szacowania;

- sporządzony 15 listopada 2016 r. (dotyczy siedziby stada 30221304 – B14) kwoty szacowania rzeczoznawców wyniosły 14,50 zł oraz 14,00 zł, natomiast kwota szacowania Powiatowego Lekarza Weterynarii wyniosła 4,28 zł,
- sporządzony 16 grudnia 2016 r. (dotyczy siedziby stada 30221321 – A1) kwoty szacowania rzeczoznawców wyniosły 14,35 zł oraz 15,95 zł, natomiast kwota szacowania Powiatowego Lekarza Weterynarii wyniosła 4,18 zł.

Wojewódzki Lekarz w wyjaśnieniach podał¹⁸, że szacowanie wysokości odszkodowania przeprowadzane jest na podstawie art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt¹⁹ i jest działaniem samodzielnym Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz dwóch rzeczoznawców, na które nie może wpływać inny organ, w tym organ wyższego stopnia. Zdaniem Wojewódzkiego Lekarza kontrola powyższego zagadnienia pod względem merytorycznym może dotyczyć dokumentacji po wykonaniu czynności szacowania.

Odnosząc się do przedstawionych argumentów należ wskazać, że Wojewódzki Lekarz nie przeprowadził ww. kontroli.

Ponadto, Wojewódzki Lekarz przekazał wyjaśnienie złożone w sprawie przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Rawiczu²⁰, który podał, że przed przystąpieniem do szacowania rozeznawał rynek cen kur niosek towarowych, jednakże nie znalazł informacji o cenach kur niosek utrzymywanych w dużych fermach towarowych. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Rawiczu zwrócił się do Głównego Urzędu Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa z wnioskiem o wydanie opinii prawnej w kwestii szacowania kur do zabicia lub uboju²¹ oraz zwrócił się telefonicznie do pracownika Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w celu uzyskania informacji o cenach kur niosek. Jednakże nie otrzymał jednoznacznego stanowiska w sprawie, szacowanie kur odbywało się zatem wg dwóch metod opracowanych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Rawiczu. Rozbieżności pomiędzy szacunkami wynikały z faktu, że rzeczoznawcy dokonali wyceny na podstawie cen internetowych, natomiast Powiatowy Lekarz Weterynarii w Rawiczu zastosował do wyceny swój wzór (uwzględniający wartość początkową kury, jej wiek oraz czas użytkowania kury w %).

5. Decyzja o stwierdzeniu choroby zakaźnej nr PIW.ChZ.53.04.01.2016 wydana 16 grudnia 2016 r. przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Środzie Wlkp. nie zawiera informacji o nadaniu jej rygoru natychmiastowej wykonalności zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 44 ust. 2 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Wojewódzki Lekarz nie zajął w powyższej kwestii stanowiska, przedłożył natomiast wyjaśnienie złożone w sprawie przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Środzie Wlkp.²², który podał, że ww. decyzja nie zawiera informacji o nadaniu jej rygoru natychmiastowej wykonalności, ze względu na konieczność znalezienia ubojni, w której można było przeprowadzić ubój.

Nie można uwzględnić argumentów przedstawionych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Środzie Wlkp., ponieważ art. 44 ust. 2 ww. ustawy nakłada obowiązek nadania

¹⁸ Wyjaśnienia z 28 marca 2017 r.

¹⁹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1539 ze zm.

²⁰ Wyjaśnienia z 30 marca 2017 r.

²¹ Pismo z 7 grudnia 2016 r.

²² Wyjaśnienia z 30 marca 2017 r.

decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności i nie przewiduje odstępstwa od tego obowiązku.

6. Decyzja o przyznaniu odszkodowania nr PIW.ChZ.53.03.01.2017 wydana 12 stycznia 2017 r. wydana przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Środzie Wlkp. nie zawiera uzasadnienia faktycznego i prawnego, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 107 § 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²³.

Wojewódzki Lekarz nie zajął w powyższej kwestii stanowiska, przedłożył natomiast wyjaśnienie złożone w sprawie przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Środzie Wlkp.²⁴, który podał, że ww. decyzja uwzględniała w całości żądanie strony.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wydatkowanie przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Poznaniu środków z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w 2017 r.

Biorąc pod uwagę oceny zawarte w niniejszym sprawozdaniu z kontroli wnoszę o sprawowanie rzetelnego nadzoru nad jednostkami podległymi w zakresie uruchamiania środków z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zalecenia, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego sprawozdania z kontroli.

Informuję, że zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej, kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko, jednak nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

wz. Wojewody Wielkopolskiego
Wicewojewoda Wielkopolski

Mariena Maląg

.....
(podpis kierownika jednostki kontrolującej)

²³ Dz. U. z 2017 r. poz. 1257.

²⁴ Wyjaśnienia z 30 marca 2017 r.